

Monumentnummer*: 511838

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **09 december 2002**
Kadaster deel/nr **82685/196**

*Woonplaats** *Gemeente** *Provincie**
Loenersloot De Ronde Venen, Stichtse Vecht Utrecht

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Loenen	G			248
Loenen	G			247
Loenen	F			704
Loenen	G			278
Loenen	G			281
Baambrugge	B			1882
Loenen	G			280
Loenen	G			282
Loenen	G			283
Baambrugge	A			3184
Baambrugge	A			3162
Loenen	F			940
Loenen	H			151
Loenen	F			941
Loenen	G			53
Loenen	G			235
Loenen	H			93
Loenen	H			163
Loenen	G			55

*Omschrijving***

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Omschrijving onderdeel 2:

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG bij complex historische buitenplaats Loenersloot. De huidige historische park- en tuinaanleg in landschapsstijl dateert in oorsprong uit het einde van de 18de eeuw en is gelegen binnen een oudere, bescheiden formele 17de-eeuwse opzet. Rondom het omgrachte kasteleiland van Loenersloot is tot het einde van de 18de eeuw geen tuin- of parkaanleg van belang aanwezig geweest; waarschijnlijk was er wel sprake van een tuin met geschoren hagen en een windsingel. Dit is ondermeer af te leiden uit een inventaris van 1633, opgemaakt na het overlijden van Jacob van Amstel van Mijnden, waarin ondermeer de volgende voorwerpen voorkomen: 'Gereetschap inden hoff int huijsken, Twee heghscheere, drie hoffschuppen, twee rijsters (?), Een hant saegh met een griffel saech, Een snijmes ende een nyptangh, Een vijlt ende twee kloffvylen, Een houweel'. De in de 17de eeuw gebouwde krukhuisboerderij en de brugwachterswoning met ophaalbrug vormen nog altijd een karakteristiek onderdeel van de historische aanleg. De eerste kaart waarop een aanleg te herkennen is, is de kaart van Ketelaar uit 1770-1781. Hierop is het omgrachte huis zichtbaar en worden tevens enkele bijgebouwen weergegeven. Bij het kasteel is een park of tuin weergegeven, terwijl ten noordwesten van het huis een moestuin of boomgaard ligt. Tegenwoordig is aan de noordwestzijde van het terrein, waar thans enkele hoogstamvruchtbomen staan en dat begrensd wordt door een sloot, nog een halfronde uitstulping uit deze periode te vinden. Deze is thans beplant met elzen. Toen Van Hoorn in 1766 aanving met de verbouwing van het huis, werd de gracht rondom de voorburcht gedempt en het middeleeuwse poortgebouw, de muren en de brouwerij-bakkerij op de voorburcht gesloopt. Ook het grote bijgebouw dat de voorburcht aan de westzijde afsloot werd afgebroken. Omstreeks 1770 werd het koetshuis op deze plaats gebouwd. De in deze tijd gecreëerde situatie bestaat nog altijd. Ook tijdens de verbouwing van het kasteel in 1772-1777 werd waarschijnlijk de aanleg wat gewijzigd; in 1774 ontving Strick van Linschoten een rekening voor een groot aantal bomen en vruchtbomen, gezonden door J. van de Spert of Speet en Pieter Hooftman. De rekening was voor grote hoeveelheden Elst (waarschijnlijk hakhout), 70 beuken, 50 lindeveren en allerlei soorten vruchtbomen: peren, appels en meikersen. Omstreeks 1777 leverde Pieter Hooftman een groot aantal bomen, waaronder 2500 dubbele koningels, 2100 middelels en verder vruchtbomen zoals halfstam appels en peren, leiperen, 1 abrikoos, 29 meikersen en perziken. Waarschijnlijk werd omstreeks 1798 het park in landschapsstijl aangelegd. Zo werden in deze tijd o.a. naaldbomen aangekocht en werden er betalingen gedaan aan ene 'G. v.d. Laar', wellicht de tuinarchitect Gerard of Gijsbert van Laar. Vermoedelijk werd toen ook de grillig gevormde smalle slingerivier ten noorden van het kasteel gegraven en werd rondom de vijver de wandeling over de vier heuveltjes het enigszins glooiend aangelegde terrein gecreëerd. De aanleg heeft hier een bijzonder in zichzelf gekeerd karakter. Tussen de boomgaard en de slotgracht bevindt zich een restant van een beukenberceau uit waarschijnlijk dezelfde periode. De laat 18de-eeuwse landschappelijke aanleg is thans nog in structuur en deels in detail aanwezig. In de Tweede Wereldoorlog werden ten noorden van het kasteel een aantal thans nog bestaande bunkers gebouwd. De eiken die rondom de slotgracht stonden werden na de oorlog door notenbomen vervangen. Ten zuiden van het kasteel ligt een langhuisboerderij uit ca. 1880 die omgeven wordt door niet beschermenswaardige opstallen en waarachter een thans (1996) open en karakteristiek weidegebied dat in het verleden onder meer dienst heeft gedaan als boomgaard. Deze strook grond wordt aan de twee lange zijden door water begrenst en langs de strook loopt een oude nog in gebruik zijnde laan.

Waardering

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de historische buitenplaats Loenersloot is van algemeen belang:

- als zeldzaam en representatief voorbeeld van een vroege (laat-18de-eeuwse) en kleinschalige aanleg in landschapsstijl, ingebed binnen een bescheiden formele 17de-eeuwse structuur;

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- vanwege het belang van de aanleg voor de geschiedenis van de tuin- en landschapsarchitectuur;
- vanwege de, deels ook in detail, nog vrij gaaf bewaarde structuur;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg